

Βατοπαιδινά

/ Υπόθεση Μονής Βατοπαιδίου

Του Μ. Γ. Βαρβούνη

*Αναπληρωτή Καθηγητή Λαογραφίας
στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Ο θόρυβος των τελευταίων ημερών, που δεν λέει να κοπάσει, με τις πολιτικές και κοινωνικές προεκτάσεις του, έχει επικεντρωθεί γύρω από τα γνωστά ζητήματα περιουσιακών ανταλλαγών που αφορούν την Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου και το μετόχι της στη Βιστωνίδα λίμνη της Θράκης. Δεν γνωρίζω την υπόθεση, και ως εκ τούτου δεν μπορώ να αποφανθώ για τις ευθύνες της μιας ή της άλλης πλευράς, ούτε βεβαίως για το αν υπήρξαν πολιτικές παρεμβάσεις και ποιές. Γνωρίζω όμως το μοναστήρι και την βατοπαιδινή αδελφότητα, και αυτήν ακριβώς τη γνώση μου θα ήθελα εδώ να καταθέσω.

Στη Μονή Βατοπαιδίου εγκαταβιούν πολλοί μοναχοί, που αποτελούν την πολυπληθέστερη και πλέον δραστήρια, ίσως, αδελφότητα του Αγίου Όρους. Μια αδελφότητα που παρέλαβε ένα ιστορικό μοναστήρι στα όρια της κατάρρευσης, το στήριξε, το ανακαίνισε, του έδωσε νέα λειτουργική ζωή και νέα πνευματικότητα. Και είναι πέραν πάσης αμφιβολίας το ότι τόσο ο ηγούμενος Εφραίμ και ο γέρων Ιωσήφ, ο πνευματικός της αδελφότητας, όσο και άλλοι μοναχοί του Βατοπαιδίου έχουν εμπνεύσει και καθοδηγούν στην πνευματική ζωή χιλιάδες ανθρώπους.

Στο Βατοπαίδι βρίσκουν πνευματική καταφυγή και απαντοχή, τόσοι και τόσοι απλοί και ανώνυμοι συνάνθρωποί μας. Εκεί υπάρχει πάντοτε αβραμιαία και πρόθυμη η φιλοξενία, ενώ το μοναστήρι έχει αναλάβει, κατά καιρούς, πολλά έργα ευποιίας και φιλανθρωπίας. Το μοναστήρι και τα, μέχρι πρότινος απρόσιτα, κειμήλιά του έχει πλήρως μελετηθεί, ενώ σε σειρά ειδικών επιστημονικών εκδόσεων, που ανήκουν στο πλούσιο εκδοτικό έργο της μονής, έχουν παρουσιαστεί μοναδικά τμήματα της ιστορίας, της λατρευτικής και πολιτισμικής ή καλλιτεχνικής παράδοσης του Αγίου Όρους, όπως οι φορητές εικόνες και οι αργυρές επενδύσεις τους, βυζαντινά εγκόλπια και, κυρίως, η ιστορία και τα κειμήλια της μονής, στο κορυφαίο δίτομο σχετικό έργο.

Όσον αφορά τον πνευματικό τομέα, πέραν από ποικίλα βιβλία ψυχικής και πνευματικής οικοδομής, πέραν από τις εκδόσεις για τους πολλούς βατοπαιδινούς αγίους, θα ήθελα να σταθώ στα συνέδρια για τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, για

τον όσιο Ιωσήφ του Ησυχαστή και για τον Γέροντα Σωφρόνιο του Έσσεξ, των οποίων τα ογκώδη πρακτικά κοσμούν τη θεολογική βιβλιογραφία μας. Χωρίς λοιπόν καμία διάθεση παρέμβασης στην τρέχουσα επικαιρότητα, αλλά με τιμιότητα και παρρησία οφείλω να ομολογήσω την πεποίθησή μου ότι η αδελφότητα του Βατοπαιδίου πραγματικά διαμόρφωσε τον τρόπο επαφής, τη σχέση του λαϊκού προσκυνητή με την αγιορείτικη μοναστική παράδοση, στα πλαίσια και στα όρια της πολυμήχανης εποχής μας.

Με τον τρόπο αυτό η εκκλησιαστική και ορθόδοξη παράδοση του αγιορείτικου μοναχισμού βγήκε προς τον κόσμο, με σκοπό να γίνει Εκκλησία ο Κόσμος και χωρίς η ίδια η εκκλησιαστική παράδοση να εκκοσμικευθεί. Αυτά προσλάμβανα πάντοτε ως απλός προσκυνητής, χωρίς καμία γνώμη για όσα ακούγονται και για την αλήθεια ή μη των λεγομένων, και αυτά θα ήθελα να καταθέσω. Αυτά, μαζί με την παράκλησή μου για λίγη προσοχή σε εκφράσεις και διατυπώσεις, ώστε οι μοναχοί που δίνουν στη μονή Βατοπαιδίου τον καθημερινό αγώνα τους να μην έχουν πρόσθετες μέριμνες και θλίψεις από δημοσιογραφικές γενικεύσεις και «ποδοσφαιρικού τύπου» αφορισμούς.

Έχω και άλλοτε γράψει, ότι στον χειρισμό των εκκλησιαστικών ζητημάτων, χρειάζεται, γενικώς, γνώση και διάκριση. Τις τελευταίες μέρες ζούμε την πλήρη αντιστροφή των γνωρισμάτων αυτών, και μάλιστα από δημοσιογραφικούς λειτουργούς που σε ορισμένες περιπτώσεις ούτε το όνομα της μονής στον σωστό του τύπο δεν μπορούν να γράψουν. Θα παρακαλούσα για περισσότερη ψυχραιμία και λιγότερη βιασύνη. Ας αφήσουμε την αδέκαστη ελληνική δικαιοσύνη να επιτελέσει το έργο της, πριν ρίξουμε έναν εύκολο λίθο αναθέματος.

Κυρίως δε, ας αποφεύγουμε τις γενικεύσεις, που απορρίπτουν συλλήβδην το έργο της μονής Βατοπαιδίου, ακόμη δε και την συνολική προσφορά του χιλιόχρονου αγιορείτικου μοναχισμού. Γιατί μόνον έτσι μπορούμε να οδηγηθούμε σε ψυχραιμες αποτιμήσεις, προϋπόθεση απαραίτητη για την εξαγωγή ενός νηφάλιου, θεμελιωμένου και προπαντός δίκαιου συμπεράσματος.

Πηγή: e-liberta.gr